

NACRT PRIJEDLOGA
ZAKONA O JAVNIM CESTAMA,
S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, prosinac 2004.

PRIJEDLOG ZAKONA O JAVNIM CESTAMA S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u clanku 2. stavak 4. alineja 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI

Normativni okvir i podlogu za dugoročni razvoj javnih cesta čini, prije svega, Zakon o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96., 76/98., 27/2001., 117/2001. i 65/2002.). Ovim Zakonom uređeni su pravni položaj javnih cesta, gradnje i održavanje javnih cesta, mjere za zaštitu javnih cesta i prometa, koncesije, upravljanje, financiranje i nadzor javnih cesta. Zakon je propisao koje zemljište, građevine, objekti i uređaji i prometni znaci čine javnu cestu. Javna cesta je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku u općoj uporabi, a na javnim cestama se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi. Javne se ceste razvrstavaju na državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Za uporabu državnih cesta i pojedinačnih objekata na državnim cestama, odlukom Vlade, može se uvesti i naplata cestarine, pri čemu se državne ceste za uporabu kojih se plaća posebna naknada smatraju autocestama, a naplata se može uvesti i za uporabu pojedinačnih cestovnih objekata na županijskim cestama. Zakonom su ustanovljeni planski dokumenti i to: strategija razvitka javnih cesta, koju donosi Hrvatski sabor, a program gradnje i održavanja javnih cesta za četverogodišnje razdoblje koji donosi Vlada Republike Hrvatske, te godišnji provedbeni planovi koje donose subjekti koji upravljaju javnim cestama.

Strategijom prometnog razvitka Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 139/99) utvrđeni su osnovni ciljevi dugoročnog razvoja javnih cesta (analiza stanja državnih, županijskih i lokalnih cesta i potrebe razvitka javnih cesta; temeljna mjerila za gradnje županijskih i lokalnih cesta i prijedlog prednosti gradnje državnih i županijskih cesta; potrebe održavanja postojećih javnih cesta, nacela održavanja županijskih i lokalnih cesta i prijedlog prednosti održavanja državnih cesta), a Programom gradnje i održavanja javnih cesta od 2001. do 2004. godine razrađeni su ovi osnovni ciljevi, zatim materijalni okviri i kriteriji i programi gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta, te upravljanja uključujući gospodarenja javnim cestama. Izrađeni su temeljni studijski okviri za utvrđivanje programa razvoja javnih cesta i doneseni osnovni zakonski i drugi normativni akti nužni za provođenje toga programa.

Važeci Zakon o javnim cestama sadrži odredbe o gradnji (određujući poslove gradnje i izdavanje dozvola za gradnje i rekonstrukciju) i održavanju (određujući poslove održavanja) javnih cesta, zatim odredbe o ostalim poslovima upravljanja javnim cestama, ustupanju radova gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta, te rješavanja imovinsko-pravnih

odnosa nastalih u postupku gradenja rekonstrukcije i održavanja javnih cesta. Zakon propisuje i mjere za zaštitu javnih cesta i prometa kada se radi o izvanrednih prijevoza i prekomjerne uporabe javnih cesta, a propisuje i odredbe o prikljucima i prilazima na javnu cestu uvjetima za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta, uvjetima za gradenje objekata i instalacija na javnoj cesti ili unutar zaštitnog pojasa javne ceste, i ograničenjima vlasnika u korištenju zemljišta uz pojedine dijelove javnih cesta. Zakon sadrži i odredbe u otklanjanju oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste, zatvaranju javne ceste za promet, te postavljanju prometne signalizacije. Podjeljuju se i ovlasti ministru nadležnom za promet i pravnim osobama koje upravljaju javnim cestama za propisivanju mjera za zaštitu javnih cesta i prometa. Zakon o javnim cestama propisuje i odredbe o stjecanju prava gospodarskog korištenja javne ceste, gradenja i održavanja javne ceste, odnosno, gospodarenje autocestama i cestovnim objektima (most, tunel, vijadukt i sl.), te pratećih objekata (hoteli, benzinske postaje, parkirališta, ugostiteljski i trgovački objekti i dr.) na cestovnom zemljištu. Ovisno o roku na koji se daje koncesija, odluku za državne ceste donosi Hrvatski sabor ili Vlada Republike Hrvatske, a za županijske ceste odluku donosi Županijska skupština. Odluka o koncesiji donosi se na temelju provedenog javnog natjecaja, osim u slučaju kada se koncesija dodjeljuje trgovačkom društvu kojeg je osnovala Vlada Republike Hrvatske, s ciljem gradenja i gospodarenja autocestom, pojedine dionice autoceste, odnosno objektom s naplatom, i koje je u vlasništvu Republike Hrvatske (Republika Hrvatska je imatelj svih dionica ili jedini član društva).

Dana 30. ožujka 2001. godine, Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o javnim cestama ("Narodne novine", broj 27/2001.), propisan je novi način upravljanja javnim cestama, prema kojem je dotadašnja pravna osoba za upravljanje državnim cestama Hrvatska uprava za ceste odlukom Vlade Republike Hrvatske podijeljena i oblikovana u dva trgovačka društva: Hrvatske ceste, društvo s ograničenom odgovornošću, za upravljanje, gradenje i održavanje državnih cesta i Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću, za upravljanje, gradenje i održavanje autocesta. Samo je upravljanje županijskim cestama i lokalnim cestama i nadalje (ostalo) u nadležnosti županijskih uprava za ceste, ustanova u vlasništvu županija.

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o javnim cestama ("Narodne novine", broj 27/2001.), izmijenjene su i dopunjene do tada važeće odredbe o izvorima sredstava za financiranje javnih cesta, pa je uz odredbu članka 59. propisanih izvora, propisan novi izvor sredstava "Naknada za financiranje održavanja i gradenja javnih cesta", a novom odredbom članka 63.a propisano je da ovu naknadu placaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata, te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe, po litri isporučenih i uvezenih naftnih derivata. Od 1. siječnja 2002. godine naknada za financiranje održavanja i gradenja javnih cesta uplacuje se u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., a u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

Normativni okvir razvoja javnih cesta u Republici Hrvatskoj uspostavljen nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o javnim cestama, u proljeće 2001. godine, osnivanjem trgovačkih društava Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. i osiguranjem kvalitetnih izvora sredstava za gradenje i održavanje javnih cesta, omogućio je postizanje značajnih rezultata u izgradnji i održavanju javnih cesta, osobito izgradnji autocesta. Ovaj snažni trend razvoja javnih cesta nužno je održati i u sljedećem četverogodišnjem razdoblju, pa i nakon toga, a posebno učinke koji se postižu u izgradnji i održavanju autocesta i drugih državnih cesta omogućiti i u razvoju županijskih i postojećih lokalnih cesta. S tim u vezi potrebno je učiniti promjene u definiranju vrste javnih cesta. U provođenju Zakona o javnim cestama pokazalo se da je potrebno neka postojeća rješenja

izmijeniti ili dopuniti, osobito da je nužno urediti još neka pitanja u svezi s naknadom za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta, te amortizacija javnih cesta. Stoga se predlaže donošenje ovog Zakona kojim bi se preuzeo u osnovi normativni pristup važećeg Zakona o javnim cestama: o pravnom položaju javnih cesta (javne ceste su opće dobro i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi), u reduju gradnje i održavanja, mjera za zaštitu i koncesija javnih cesta, upravljanja javnim cestama, sa promjenama (izmjenama i dopunama) kojima će se propisati: vrste javnih cesta (autoceste, državne ceste, županijske i lokalne ceste); opća načela planiranja, projektiranja i gradnje javnih cesta, opća načela održavanja javnih cesta; obavljanje radova na javnoj cesti i na cestovnom zemljištu i u zaštitnom pojasu; nužni radovi održavanja prilikom štrajka zaposlenika javnih osoba koje upravljaju javnim cestama. Propisuje se nadalje da naknada za financiranje, gradnje i održavanje javnih cesta se plaća na račune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. i nije prihod tih trgovačkih društava, već predstavlja javni kapital kojim Republika Hrvatska financira gradnje i održavanje javnih cesta, povrat kredita koji se financira gradnjem javnih cesta, te dokapitalizacija tih trgovačkih društava; propisuje se i koja druga sredstva čine ovaj javni kapital, te raspoređivanje sredstava koja čine javni kapital; te obracun amortizacije javnih cesta.

Okolnosti da je Zakon o javnim cestama, koji je stupio na snagu 6. prosinca 1996. godine, četiri puta mijenjan i dopunjavan, jednom zakonom koji ima 23. članka, a drugi puta zakonom koji ima 34. članka i da su tim izmjenama i dopunama propisane značajne promjene, osobito u pogledu upravljanja javnim cestama i financiranja gradnje i održavanja javnih cesta, te naprijed prikazane, a u normativnom dijelu ovog Prijedloga zakona uređene, značajne izmjene i dopune u sustavu normativnog uređivanja razvoja javnih cesta, opravdavaju i zahtijevaju da se ne donose, još jedne izmjene i dopune važećeg Zakona o javnim cestama, nego da se donese novi Zakon o javnim cestama, kojim će se propisati:

- što se u smislu ovoga Zakona smatra javnom cestom i odrediti pravni položaj javnih cesta;
- što čini javnu cestu;
- da javne ceste jesu autoceste, državne, županijske i lokalne ceste;
- javne ceste i pojedinačni cestovni objekti za koje se može uvesti naplata cestarine;
- planski temelj razvoja javnih cesta (strategija razvitka javnih cesta, program gradnje i održavanja javnih cesta, godišnji plan gradnje i održavanja javnih cesta);
- gradnje i rekonstruiranje javnih cesta (poslovi gradnje, projekti za gradnje i rekonstrukciju, posebni uvjeti gradnje, gradnja komunalnih i drugih objekata unutar cestovnih objekata);
- održavanje javnih cesta (poslovi održavanja, održavanje javne ceste kroz naselje, održavanje nadvožnjaka i podvožnjaka, održavanje željeznicko-cestovnih prijelaza);
- ostali poslovi upravljanja javnim cestama (ostali poslovi upravljanja, uklanjanje vozila i stvari, obavješćivanje javnosti, briga o sigurnom prometu);
- ustupanje radova (ustupanje radova gradnje, rekonstrukcije i održavanja);
- nužni radovi održavanja prilikom štrajka;
- rješavanje imovinsko-pravnih odnosa nastalih u vezi s gradnjem, rekonstrukcijom i održavanjem javnih cesta (izvlaštenje nekretnina, stupanje u posjet, promjena namjene poljoprivrednog i šumskog zemljišta);
- mjere za zaštitu javnih cesta (izvanredni prijevoz, prekomjerna uporaba, priključak i prilaz na javnu cestu i njihovo prilagodavanje, te ukidanje; radovi

- na javnoj cesti, radovi uz javnu cestu, radovi na cestovnom zemljištu i na zaštitnom pojasu; zatvaranje javne ceste; označavanje prometnim znacima i drugim znacima; korištenje cestovnog zemljišta);
- koncesije za gospodarsko korištenje državnih cesta (prava koja se stjecu koncesijom, dodjeljivanje koncesije temeljem javnog natjecaja, određivanje tijela koja donose odluku o koncesiji, razdoblje na koje se daje koncesija, donošenje odluke o koncesiji i sadržaj odluke o koncesiji, ugovor o koncesiji, upisnik koncesija);
  - upravljanje javnim cestama na način da:
    - a) Trgovacko društvo Hrvatske autoceste d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu upravlja autocestama, gradi ih i održava;
    - b) Trgovacko društvo Hrvatske ceste d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, upravlja državnim cestama, gradi ih i održava;
    - c) ustanove županijske uprave za ceste sa sjedištem u sjedištu županije, čiji su osnivači i vlasnici županije, upravljaju županijskim i lokalnim cestama, grade ih i održavaju;
  - izvori sredstava za financiranje javnih cesta i njihova pripadnost pravnim osobama i tijelima koja upravljaju javnim cestama;
  - obveznici plaćanje naknade za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta (proizvodaci i uvoznici naftnih derivata, te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe; visina naknade koja se plaća na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., odnosno koja se plaća na račun Hrvatskih cesta d.o.o.);
  - da naknada za financiranje gradnje održavanja javnih cesta uplaćena na račune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. predstavlja javni kapital kojim Republika Hrvatska osigurava gradnje i održavanje javnih cesta, te služi za povrat kredita kojima se financira gradnje i održavanje javnih cesta;
  - da se sredstva koja Hrvatske ceste d.o.o. iz sredstava naknade za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta osiguravaju županijskim upravama za ceste vode na računima županijskih uprava za ceste i predstavljaju javni kapital Republike Hrvatske kojim se osigurava gradnje i održavanje županijskih i lokalnih cesta, pokriva amortizacija tih javnih cesta, te povrat kredita kojima se financira gradnje tih javnih cesta;
  - utvrđivanje i način korištenja dobiti Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o.;
  - amortizacija javnih cesta i način utvrđivanja amortizacijskih stopa;
  - nadzor nad provođenjem ovoga Zakona;
  - povrede odredbi ovoga Zakona zbog kojih se mogu izreći prekršajne kazne i njihova visina.

Temeljeno na odredbi članka 50. Ustava Republike Hrvatske ovim se Zakonom ograničavaju vlasnička prava na nekretninama unutar zaštitnog pojasa javnih cesta.

U predloženi nacrt Prijedloga Zakona o javnim cestama s konačnim prijedlogom Zakona ugrađena je Direktiva 199/62/EC Europskog parlamenta i vijeća od 17. lipnja 1999. godine o naknadama za teška teretna vozila za određene infrastrukture.

Predloženi Zakon o javnim cestama sastoji se od slijedecih poglavlja:

- I. Opće odredbe
- II. Planiranje, gradnje, rekonstruiranje i održavanje javnih cesta
- III. Mjere za zaštitu javnih cesta i prometa
- IV. Koncesije
- V. Upravljanje javnim cestama
- VI. Financiranje javnih cesta
- VII. Nadzor i inspekcija javnih cesta
- VIII. Kaznene odredbe
- IX. Prijelazne i završne odredbe.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu.

IV. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI PO HITNOM POSTUPKU

Gradnje i održavanje javnih cesta, temeljenim na propisima koji predstavljaju kvalitetan normativni okvir za obavljanje ovih poslova, posebno potreba da se čim prije urede pitanja u vezi s karakterom i plaćanjem naknade za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta, te obracunom amortizacijom javnih cesta, a osobito uspostavi novi način upravljanja, gradnje i održavanja županijskih cesta (uključujući postojeće lokalne ceste), predstavlja osobito opravdan držani razlog da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku.

Takoder, kako je ovaj prijedlog Zakona dio Nacionalnog programa usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s propisima Europske unije, predlaže se njegovo donošenje po hitnom postupku.

Slijedom iznesenog, a temeljem članka 159. stavak 1. i članka 161. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje Zakona o javnim cestama po hitnom postupku.

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

I.OPCE ODREDBE

Namjena zakona

Clanak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravni položaj javnih cesta; razvrstavanje javnih cesta; planiranje gradnje, rekonstrukcija i održavanje javnih cesta; mjere za zaštitu javnih cesta i prometa na njima; koncesije; upravljanje; financiranje i nadzor javnih cesta.

Pravni status javnih cesta

Clanak 2.

Javne ceste su opće dobro i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

Dijelovi javne ceste

Clanak 3.

(1) Javnu cestu čine:

- cestovna građevina (posteljica, donji stroj kolnika, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, nasip, pothodnik i nathodnik),
- građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje vode,
- zemljišni pojas s obiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste,
- zračni prostor iznad kolnika u visini 7 m,
- cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine predviđeni projektom ceste (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta itd.),
- građevine na cestovnom zemljištu, za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine predviđeni projektom ceste,
- stabilni mjerni objekti i uređaji za nadzor vozila,
- priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu,
- prometni znakovi i uređaji za nadzor i sigurno vođenje prometa i oprema ceste (prometni znakovi, svjetlosni uređaji, telekomunikacijski stabilni uređaji, instalacije i

- rasvjeta u funkciji prometa, cestovne znacke, detektori-brojaci prometa, instalacije, uredaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta, odmorišta i slicno),
- gradevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobrani, zaštita od osulina i nanosa, zaštitne i sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš i slicno).

(2) Javna cesta iz stavka 1. ovoga clanka upisuje se u zemljišne knjige kao opce dobro u skladu s propisima koji ureduju zemljišno knjižne upise.

Razvrstavanje javnih cesta

Clanak 4.

Javne ceste u smislu ovoga Zakona jesu ceste koje se ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom znacanju razvrstavaju u jednu od sljedece cetiri skupine:

- 1) autoceste
- 2) državne ceste
- 3) županijske ceste
- 4) lokalne ceste.

Mjerila za razvrstavanje javnih cesta

Clanak 5.

- (1) Javne ceste iz clanka 4. ovoga Zakona razvrstavaju se na temelju mjerila koje donosi Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada).
- (2) Akt o razvrstavanju javnih cesta kojim se odreduju autoceste, državne, županijske i lokalne ceste i njihovom oznacavanju donosi ministar nadležan za promet (u daljnjem tekstu: ministar) i objavljuje se u "Narodnim novinama".

Uvođenje naplate cestarine

Clanak 6.

Za uporabu autocesta ili pojedinih cestovnih objekata (most, tunel, vijadukt i sl.) na državnim cestama Vlada može donijeti odluku o uvođenju naplate naknade (cestarine).

Stanje javnih cesta

Clanak 7.

Javne ceste moraju biti gradene, rekonstruirane i održavane na nacin da ih na siguran nacin

moгу koristiti svi korisnici cesta kojima su namijenjene.

Opća načela i ovlasti ministra

Članak 8.

- (1) Javne ceste se planiraju, projektiraju, grade, rekonstruiraju i održavaju na način:
  - da se rješenja usklade s najnovijim stručnim saznanjima iz područja projektiranja i gradnje, te s ekonomskim načelima i mjerilima za procjenu opravdanosti njihove gradnje,
  - da njima bude zajamčeno sigurno prometovanje svih sudionika u prometu, kao i sukladnost javnih cesta s drugim zahvatima u prostoru i s okolišem kroz koji se protežu,
  - i pod uvjetima, koji su određeni ovim Zakonom i propisima za njegovo provođenje; Zakonom o gradnji i propisima za njegovo provođenje; propisima kojima je uređena zaštita okoliša; propisima o uređivanju prostora; te propisima o sigurnosti prometa na cestama.
- (2) Tranzitni promet teretnih vozila može se odvijati samo po javnim cestama određenim za tranzitni promet.
- (3) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za graditeljstvo i ministrom nadležnim za unutarnje poslove, donosi propis o projektiranju javnih cesta i njihovih elemenata sa stajališta osiguranja prometne sigurnosti i ekonomičnosti njihove izgradnje i održavanja.
- (4) Ministar, sukladno zakonu kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama, donosi propise o:
  - prometnim znakovima, opremi i signalizaciji na javnim cestama,
  - turističkoj i ostaloj signalizaciji,
  - načinu označavanja i osiguranja radova na javnoj cesti.
- (5) Ministar donosi:
  - tehničke provedbene propise, kojima se detaljnije uređuje primjena posebnih propisa na području javnih cesta,
  - propis kojim se određuju javne ceste i ostali elementi bitni za obavljanje tranzitnog prometa teretnih vozila iz stavka 2. ovoga članka,
  - propis kojim se utvrđuje sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima.

II. PLANIRANJE, GRAĐENJE, REKONSTRUIRANJE I ODRŽAVANJE JAVNIH CESTA

1. Planski temelji

Strategija razvitka javnih cesta

Clanak 9.

(1) Hrvatski sabor na prijedlog Vlade donosi strategiju, kojom se utvrduju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Strategija), u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske.

(2) Strategija iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

- analizu stanja autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta te potrebu razvitka tih cesta,
- temeljna mjerila za gradnje autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta te prijedlog kriterija prioriteta gradnje autocesta i državnih cesta,
- potrebe održavanja postojećih autocesta i državnih cesta, načela održavanja županijskih i lokalnih cesta te prijedlog kriterija prioriteta održavanja autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta.

Tehnicko-tehnološko jedinstvo

Clanak 10.

Ministarstvo nadležno za promet (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) nadležno je za osiguranje tehnicko-tehnološkog jedinstva javnih cesta kroz provedbu Strategije.

Prioriteti u gradnji i održavanju

Clanak 11.

Prioritet u gradnji i održavanju autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta i potrebe razvitka javnih cesta utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, sa gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protocnosti prometa.

Program gradnje i održavanja

Clanak 12.

(1) Program gradnje i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva donosi Vlada za razdoblje od četiri godine u skladu sa Strategijom.

(2) Izvješće o ostvarivanju dugorocnih ciljeva razvoja cestovne infrastrukture utvrđenih

Strategijom i izvršenju Programa iz stavka 1. ovog clanka Vlada jedanput godišnje podnosi Hrvatskom saboru.

Godišnji plan

Clanak 13.

- (1) Program gradenja i održavanja javnih cesta iz clanka 12. ovoga Zakona ostvaruju se:
- godišnjim planom gradenja i održavanja autocesta, koji donose Hrvatske autoceste d.o.o.,
  - godišnjim planom gradenja i održavanja državnih cesta, koji donose Hrvatske ceste d.o.o.,
  - godišnjim planom gradenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste, a u ime Grada Zagreba upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za gradnju i održavanje objekata (u daljnjem tekstu: Upravno tijelo Grada Zagreba).
- (2) Godišnji planovi iz stavka 1. alineje 1. i 2. ovoga clanka donose se uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, a godišnji planovi iz alineje 3. uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

2. Gradnje i rekonstruiranje

Poslovi gradenja i rekonstruiranja

Clanak 14.

Poslovi gradenja i rekonstruiranja javnih cesta u smislu ovoga Zakona obuhvacaju:

- gradevinsko i drugo projektiranje s istražnim radovima,
- projektiranje opreme, pratećih objekata, prometne signalizacije i drugo projektiranje,
- stručnu ocjenu studija i projekata,
- otkup zemljišta i objekata,
- izmještanje komunalne i druge infrastrukture,
- ustupanje radova gradenja,
- organizaciju stručnog nadzora i kontrole ugrađenih materijala i izvedenih radova,
- organizaciju tehničkog pregleda i primopredaje javne ceste, te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje.

Projekti za gradnje i rekonstrukciju

Clanak 15.

Ministar zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, uz suglasnost Ministra donosi pravilnik kojim se propisuju vrste i sadržaj projekata za gradnje i rekonstrukciju javnih cesta.

Posebni uvjeti gradenja javnih cesta

Clanak 16.

- (1) Prije izdavanja lokacijske dozvole za gradenje i rekonstrukciju autocesta i državnih cesta, posebne uvjete izdaje Ministarstvo, a prije izdavanja lokacijske dozvole za gradenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta ured državne uprave u županiji odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljstvo.
- (2) Nadležno tijelo iz stavka 1. ovog clanka dužno je sudjelovati u postupku izdavanja građevinske dozvole izdavanjem potvrde na glavni projekt u skladu s posebnim propisom.

Gradnje komunalnih i drugih objekata unutar cestovnog zemljišta

Clanak 17.

- (1) Ako se prilikom gradenja ili rekonstrukcije javne ceste predviđa i gradenje komunalnih, vodnogospodarskih, energetske ili drugih građevina unutar cestovnog zemljišta, projekt mora obuhvatiti i te građevine i radove koji će se izvršiti na površini, odnosno ispod ili iznad površine ceste.
- (2) Troškove izrade projekata i gradnje građevine iz stavka 1. ovoga clanka snosi investitor komunalnih, vodnogospodarskih, energetske ili drugih građevina.
- (3) Prava i obveze investitora komunalnih, vodnogospodarskih, energetske ili drugih građevina utvrđuju se ugovorom s Hrvatskim autocestama d.o.o., Hrvatskim cestama d.o.o., županijskom upravom za ceste, korisnikom koncesije odnosno Upravnim tijelom Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom iz stavka 1. ovog clanka.
- (4) Ako se gradnjom ili rekonstrukcijom javne ceste zadire u komunalne, vodnogospodarske, energetske ili druge građevine, troškove izrade projekata, gradnje ili rekonstrukcije tih građevina snosi investitor javne ceste.

3. Održavanje javnih cesta

Poslovi održavanja

Clanak 18.

- (1) Poslovi održavanja javnih cesta u smislu ovoga Zakona jesu:
  - planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima,
  - redovno i izvanredno održavanje javnih cesta,
  - ustupanje radova redovnog i izvanrednog održavanja javnih cesta,
  - stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja javnih cesta,
  - osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste,

- ophodnja.
- (2) Radovi izvanrednog održavanja javnih cesta mogu se izvoditi samo na temelju tehnicke dokumentacije.
- (3) Popis poslova redovnog i izvanrednog održavanja, opseg pojedinih radova i rokove izvođenja tih radova, pravila i tehnicke uvjete za radove propisuje ministar.

Održavanje javne ceste kroz naselje

Clanak 19.

- (1) Dio javne ceste koja prolazi kroz naselje održava se kao sastavni dio te javne ceste osim:
- sustava za odvodnju, ako je dio mjesne kanalizacijske mreže,
  - javne rasvjete,
  - zelene površine
  - pothodnika i nadhodnika u funkciji pješackog prometa,
  - biciklisticke i pješacke staze,
  - tramvajske, odnosno željeznice pruge,
  - čišćenja javnih cesta, osim čišćenja snijega.
- (2) Slivnici uz javnu cestu u naselju koji nisu vezani na mjesnu kanalizacijsku mrežu, te zamjena i popravak slivnickih rešetki i poklopaca revizijskih okana na kolniku javne ceste, održavaju se kao sastavni dio te javne ceste.

Održavanje nadvožnjaka i podvožnjaka

Clanak 20.

- (1) Nadvožnjak iznad javne ceste održava se u cjelini kao sastavni dio one javne ceste koja se nalazi iznad, osim ako se ugovorom između nadležnih subjekata ne odredi drugačije.
- (2) Podvožnjak ispod javne ceste održava se kao sastavni dio te javne ceste, osim kolnika i cestovnih instalacija koji služe javnoj cesti koja se nalazi ispod.

Održavanje željeznicko-cestovnih prijelaza

Clanak 21.

Željeznicko-cestovni prijelaz na dvije razine se u cijelosti održava kao javna cesta u dijelu koji se nalazi iznad željeznice pruge, a samo kolnik i cestovne instalacije kada se javna cesta nalazi ispod željeznice pruge.

5. Ostali poslovi upravljanja javnim cestama

Clanak 22.

Ostali poslovi upravljanja javnim cestama, u smislu ovoga Zakona, jesu:

- vodenje podataka o javnim cestama,
- informatizacija sustava javnih cesta,
- obavješćivanje javnosti o stanju prohodnosti javnih cesta, izvanrednim događajima
- na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za sigurno odvijanje prometa,
- priprema podloga za pripremu i dodjelu koncesija,
- odlučivanje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama,
- organizacija sustava naplate cestarine na autocestama i objektima s naplatom cestarine,
- izrada izvješća, elaborata, ekspertiza i sličnih materijala za potrebe Hrvatskog sabora, Vlade i Ministarstva.

Obavješćivanje javnosti, briga o sigurnom prometu

Clanak 23.

- (1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije dužni su na temelju ovoga Zakona i drugih propisa osigurati:
  - neometan i siguran promet na javnim cestama za koji su te ceste građene,
  - uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila te drugih stvari s javne ceste,
  - obavješćivanje javnosti o stanju i prohodnosti javnih cesta te o izvanrednim događajima i meteorološkim uvjetima značajnim za odvijanje prometa na njima,
  - ocuvanje i zaštitu okoliša.
- (2) Obavljanje poslova iz stavka 1. alineje 2. i 3. ovoga članka trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom može posebnim ugovorom povjeriti drugim pravnim osobama.

6. Ustupanje radova

Clanak 24.

- (1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta.
- (2) Izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba ustupaju sukladno propisima o javnoj nabavi.
- (3) Izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta smije se ustupiti samo pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za te poslove.

- (4) Radovi održavanja javnih cesta ustupaju se pravnoj ili fizickoj osobi koja je za te radove registrirana, specijalizirana i tehnicki opremljena te koja raspolaže s osposobljenim kadrovima za izvođenje radova održavanja pod prometom, štiteći sigurnost prometa.
- (5) Iznimno od odredbe stavka 1. i 2. ovoga clanka Hrvatske autoceste d.o.o. mogu izravno izvoditi radove redovnog održavanja autocesta i objekata s naplatom ili za izvođenje radova redovnog održavanja kao i za pružanje usluga naplate cestarine osnovati posebna trgovačka društva.
- (6) Radovi redovnog održavanja javnih cesta ustupaju se za razdoblje od četiri godine.
- (7) Uvjete tehnicke opremljenosti i stručne osposobljenosti kadrova iz stavka 4. ovoga clanka propisuje ministar.

7. Nužni radovi održavanja prilikom štrajka

Clanak 25.

Trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom, korisnik koncesije i pravna ili fizicka osoba kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovnog održavanja javne ceste dužni su i ovlašteni prilikom štrajka svojih radnika osigurati obavljanje redovnog održavanja javne ceste i to:

- nadzor nad provoznošću i osposobljenošću javne ceste za siguran promet svakodnevnim pregledima javne ceste (ophodnja javne ceste) ,
- osigurati opasne dijelove na javnoj cesti ako utvrđene nedostatke, koji ugrožavaju promet na njoj, ophodar ne može odmah otkloniti,
- provođenje mjera za osiguranje javne ceste, čiji bi izostanak mogao prouzročiti oštećenje javne ceste,
- otklanjanje posljedica prirodnih i drugih katastrofa na javnoj cesti,
- otklanjanje oštećenja javne ceste koja bi mogla uzrokovati prestanak prometa ili opasnost za sudionike u prometu,
- provoznost javne ceste u zimskom razdoblju najmanje u opsegu, koji omogućuje odvijanje prometa uz uporabu zimske opreme,
- osiguranje tekucih podataka o stanju i provoznošću javne ceste.

8. Imovinskopravni odnosi

Izvlaštenje nekretnina

Clanak 26.

- (1) Gradnje, rekonstrukcija i održavanje javnih cesta u interesu je Republike Hrvatske.
- (2) Ako ovim Zakonom nije drukcije određeno na postupak izvlaštenja nekretnina radi gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta primjenjuju se propisi o izvlaštenju.
- (3) Uz prijedlog za izvlaštenje nekretnina potrebnih za izgradnju javnih cesta nije potrebno prilagati plan izvlaštenja nekretnina kada su priloženi parcelacijski i drugi elaborati kao

osnova za izvlaštenje nekretnina.

- (4) Vlasnik izvlaštene nekretnine radi gradenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ima pravo na naknadu sukladno zakonu kojim je uređeno izvlaštenje, a može mu se umjesto naknade dati u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.
- (5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka vlasniku izvlaštene stambene ili poslovne zgrade daje se u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina iste namjene odnosno vrijednosti.
- (6) Izvlaštenjem, nekretnine postaju opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.
- (7) Kad se izvlaštenje provodi radi gradenja i održavanja autoceste ili državne ceste u ime i za račun Republike Hrvatske, prijedlog za izvlaštenje nekretnine radi gradenja i održavanja javne ceste podnosi tijelo ili osoba koja je po odredbama ovog Zakona ovlaštena upravljati autocestama odnosno državnim cestama.
- (8) Kad se izvlaštenje provodi radi gradenja, rekonstrukcije i održavanja županijske i lokalne ceste u ime i za račun županije odnosno Grada Zagreba, prijedlog za izvlaštenje nekretnine radi gradenja i održavanja javnih cesta podnosi tijelo ili osoba koja je po odredbama ovog Zakona ovlaštena upravljati županijskim i lokalnim cestama.
- (9) Prijedlog za izvlaštenje u ime i za račun Republike Hrvatske može podnijeti i korisnik koncesije ako je na to posebno ovlašten ugovorom o koncesiji sklopljenim po odredbama ovoga Zakona.
- (10) Kada se radi gradenja, rekonstrukcije ili održavanja autoceste ili državne ceste izvlašćuje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske ne plaća se naknada za izvlaštene nekretnine.

Stupanje u posjed

Članak 27.

- (1) Ako korisnik izvlaštenja želi stupiti u posjed nekretnina prije pravomoćnosti rješenja o izvlaštenju, podnosi zahtjev za stupanjem u posjed nadležnom uredu državne uprave u županiji odnosno uredu za imovinsko pravne poslove Grada Zagreba.
- (2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka će se odobriti ako korisnik izvlaštenja podnese dokaz da je prijašnjem vlasniku isplaćena naknada sukladno posebnim propisima o izvlaštenju, odnosno da mu je navedena naknada stavljena na raspolaganje odnosno dokaz da je prijašnji vlasnik odbio primiti naknadu.
- (3) O stupanju u posjed izvlaštenih nekretnina iz stavka 2. rješenje donosi nadležni ured državne uprave u županiji odnosno ured za imovinsko pravne poslove Grada Zagreba u roku od 3 dana od dana postavljanja zahtjeva.

- (4) Žalba protiv rješenja iz stavka 3. ovoga clanka ne odgoda izvršenje rješenja.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, izdvajanju šume i šumskog zemljišta

Clanak 28.

- (1) U slučaju izdvajanja iz šumsko-gospodarskog područja šuma i šumskog zemljišta radi gradnja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta provodi u korist Republike Hrvatske, županije, odnosno Grada Zagreba, ne plaća se naknada za prava prenesena prema posebnom zakonu kojim se uređuje gospodarenje šumama.
- (2) U slučaju da se izvlaštenje odnosno promjena namjene poljoprivrednog zemljišta radi gradnja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta provodi u korist Republike Hrvatske, županije, odnosno Grada Zagreba, ne plaća se naknada zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku prema zakonu kojim se uređuje gospodarenje poljoprivrednim zemljištem.
- (3) O izdvajanju šume i šumskog zemljišta iz šumsko-gospodarskog područja te promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta rješava ured državne uprave u županiji nadležan za imovinskopravne poslove, odnosno tijelo Grada Zagreba za imovinskopravne poslove.

III. MJERE ZA ZAŠTITU JAVNIH CESTA I PROMETA

Izvanredni prijevoz

Clanak 29.

- (1) Vozila u prometu na javnoj cesti moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja.
- (2) Prijevoz vozilima koja sama ili zajedno s teretom premašuju propisane dimenzije ili ukupnu masu, odnosno propisana osovinska opterećenja smatra se izvanrednim prijevozom.
- (3) Prijevoz vozilima iz stavka 2. ovoga clanka može se obaviti samo na temelju dozvole za izvanredni prijevoz, kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza.
- (4) Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije, ovisno o javnoj cesti na kojoj se treba obaviti izvanredni prijevoz.
- (5) Ako se izvanredni prijevoz treba obaviti na više javnih cesta razvrstanih kao autocesta, državna, županijska odnosno lokalna cesta, dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske ceste d.o.o.

- (6) Za izvanredne prijevoze u međunarodnom cestovnom prometu dozvolu za izvanredni prijevoz stranom prijevozniku izdaje Ministarstvo u skladu s posebnim propisom.
- (7) Subjekti iz stavka 4., 5. i 6. ovog članka o izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju obavijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova, inspekcije cestovnog prometa i cesta Ministarstva i sve pravne osobe odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba po cijim će javnim cestama će biti obavljen izvanredni prijevoz.
- (8) Uvjete i način obavljanja izvanrednog prijevoza te uvjete i postupak za izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz propisuje ministar.

Troškovi izvanrednog prijevoza

Članak 30.

- (1) Troškovi izvanrednih prijevoza u dijelu koji se odnosi na troškove postupka izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz, odnosno kontrole izvanrednih prijevoza, troškove poduzimanja posebnih mjera koje se moraju provesti radi sigurnosti izvanrednog prijevoza (podupiranje i ojačanje mostova i drugih objekata, pratnja i dr.) i naknadu za izvanredni prijevoz plaća prijevoznik.
- (2) Visinu i način plaćanja troškova iz stavka 1. ovog članka utvrđuje pravna osoba odnosno tijelo koje je izdalo dozvolu za izvanredni prijevoz.

Kontrola vozila koje vrši prijevoz

Članak 31.

- (1) Ako se kontrolom utvrdi da se obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole, odnosno ako se utvrdi da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju dozvolom utvrđene iznose, izvanredni prijevoz može se nastaviti nakon pribavljanja dozvole i plaćanja naknade za izvanredni prijevoz, odnosno nakon uskladenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila s propisanim iznosima.
- (2) Prijevoznik je dužan uz troškove kontrole platiti i naknadu za izvanredni prijevoz za prijedeni put do mjesta kontrole, odnosno do mjesta uskladenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila, kao i da nadoknadi štetu koju je prouzrokovao na javnoj cesti.

Prekomjerna uporaba

Članak 32.

- (1) Pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste.

- (2) Mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, postupak odobravanja i određivanje naknade za prekomjernu uporabu propisuje ministar.

Priključak i prilaz

Članak 33.

- (1) Priključkom i prilazom na javnu cestu, u smislu ovoga Zakona, smatra se spoj javne ceste i svih površina s kojih se vozila izravno uključuju u promet na javnu cestu.
- (2) Raskrižje javnih cesta međusobno ne smatra se, u smislu ovoga Zakona, priključkom i prilazom na javnu cestu.
- (3) Trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom izdaje uvjete za izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu unutar građevinskog područja grada samo uz prethodnu suglasnost gradskog poglavarstva.
- (4) Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti samo uz suglasnost trgovačkog društva, ustanove odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom.
- (5) Troškove izgradnje priključka i prilaza na javnu cestu, uključujući i postavljanje potrebnih prometnih znakova, signalizacije i opreme snosi njihov investitor ili vlasnik.
- (6) Priključak i prilaz u području cestovnog zemljišta javne ceste s pripadajućim prometnim znakovima, signalizacijom i opremom, sastavni je dio javne ceste.
- (7) Minimalne uvjete za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Prilagodavanje priključka i prilaza

Članak 34.

- (1) Ako priključak ili prilaz na državnu cestu zbog povećanog prometa ili korištenja za drugaciji promet nego što je bio uzet u obzir prilikom izdavanja suglasnosti za njegovu izgradnju više nije odgovarajući, Hrvatske ceste d.o.o. upravnim rješenjem mogu zahtijevati njegovu prilagodavanje izmijenjenim uvjetima (rekonstrukciju).
- (2) Troškove prilagodavanja ili preuređenja priključka odnosno prilaza snosi investitor ili vlasnik.

Ukidanje priključka

Članak 35.

- (1) Inspektor cestovnog prometa i cesta može zahtijevati odgovarajuće uređenje priključka ili

prilaza na državnu cestu, odrediti zabranu korištenja prikljucka i prilaza ili njegovo ukidanje, ako isti nije održavan u skladu s uvjetima i suglasnosti iz stavka 3. i 4. clanka 32. ovoga Zakona ili je izgraden bez suglasnosti ili ako nije prilagoden ili preuređen u skladu sa clankom 34. ovoga Zakona.

(2) Troškove za izvođenje mjere iz stavka 1. ovoga clanka snosi investitor ili vlasnik.

Autobusna stajališta

Clanak 36.

Uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta propisuje ministar.

Zaštitni pojas

Clanak 37.

- (1) Ako se izdaje lokacijska dozvola za gradenje objekata i instalacija na javnoj cesti ili unutar zaštitnog pojasa javne ceste, prethodno se mora zatražiti uvjete Hrvatskih autocesta d.o.o. kad se radi o autocestama, Hrvatskih cesta d.o.o. kada se radi o državnim cestama i županijske uprave za ceste odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba ako se radi o županijskoj i lokalnoj cesti.
- (2) Zaštitni pojas u smislu stavka 1. ovoga clanka mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa tako da je u pravilu širok sa svake strane:
  - autoceste 40 m,
  - ceste namijenjene isključivo za promet motornih vozila ili brze ceste 35 m,
  - državne ceste 25 m,
  - županijske 15 m,
  - lokalne ceste 10 m.

Preglednost na javnoj cesti

Clanak 38.

- (1) U blizini raskrižja dviju javnih cesta u razini, ili križanja javne ceste sa željeznicom prugom u razini ili na unutarnjim stranama cestovnog zavoja, ne smije se saditi drveće ili grmlje, postavljati naprave, ograde ili druge predmete koji onemogućavaju preglednost na javnoj cesti.
- (2) Vlasnici, odnosno korisnici ili posjednici zemljišta dužni su na zahtjev Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba odnosno korisnika koncesije ukloniti drveće, grmlje, naprave, ograde i druge predmete radi osiguranja preglednosti na javnoj cesti.

- (3) Ako vlasnik, odnosno korisnik ili posjednik zemljišta ne postupi sukladno odredbi stavka 2. ovoga clanka trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom osigurat će izvođenje tih radova na teret vlasnika, korisnika ili posjednika zemljišta.

Obavljanje radova uz javnu cestu

Clanak 39.

- (1) Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje na javnoj cesti i njenom zemljišnom pojasu bez suglasnosti Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba odnosno korisnika koncesije, ako bi ti radovi ili radnje mogle oštetiti javnu cestu, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj.
- (2) Ako se na javnoj cesti izvode ili izvedu radovi ili radnje koji mogu oštetiti javnu cestu ili ugroziti sigurnost prometa na njoj, Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije dužni su poduzeti sve mjere za otklanjanje opasnosti za oštećenje javne ceste i sigurnosti prometa na njoj.
- (3) U slučajevima iz stavka 2. ovoga clanka trgovačko društvo, ustanova odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom ovlašteno je obustaviti radove ili radnje iz stavka 2. ovoga clanka i naložiti plaćanje troškova.
- (4) Troškove poduzimanja mjera iz stavka 2. ovoga clanka snosi izvodac radova, odnosno narucitelj radova, odnosno osobe koje izvode radnje na javnoj cesti.
- (5) Sportske priredbe i druge manifestacije na javnim cestama mogu se održavati pod uvjetima i na način utvrđen posebnim zakonom.
- (6) Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje u zaštitnom pojasu javne ceste bez suglasnosti Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba, ako bi ti radovi ili radnje mogle oštetiti javnu cestu, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj.

Radovi na javnoj cesti

Clanak 40.

- (1) Prekopavanje, potkopavanje i drugi radovi na javnoj cesti mogu se obavljati samo uz suglasnost Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba odnosno korisnika koncesije.
- (2) U suglasnosti za obavljanje radova iz stavka 1. ovoga clanka određuje se način rada i uvjeti osiguranja i regulacije prometa, način sanacije prekopa odnosno potkopa, te nadzor nad obavljanjem tih radova.

- (3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga clanka nije potrebna ako su oštećenjima uredaja i instalacija, ugrađenih u javnu cestu, neposredno ugroženi siguran promet, odnosno život i zdravlje građana ili bi mogla nastati veća gospodarska šteta.
- (4) Vlasnik ili korisnik uredaja i instalacija uz javnu cestu na kojima je došlo do oštećenja zbog kojih može nastati neposredna opasnost za javnu cestu i sudionike u prometu i okoliš, dužan je o tome obavijestiti Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijsku upravu za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnika koncesije koji upravljaju javnom cestom, Ministarstvo i Ministarstvo unutarnjih poslova.
- (5) Vlasnik ili korisnik uredaja i instalacija iz stavka 4. ovoga clanka mora u što kracem roku otkloniti oštećenja na njima radi dovodenja javne ceste i prometa u prvobitno stanje i o tome obavijestiti trgovačko društvo, ustanovu odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom, Ministarstvo i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Radovi na cestovnom zemljištu i u zaštitnom pojasu

Clanak 41.

Za rušenje drveća, dovoženje drva, iskope, bušenja i obavljanje drugih radova na cestovnom zemljištu i zaštitnom pojasu ili na objektima uzduž javne ceste, koji bi mogli ometati ili ugrožavati promet, oštetiti javnu cestu ili povećati troškove održavanja potrebna je suglasnost Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste, Upravnog tijela Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije. U suglasnosti se određuju uvjeti za obavljanje tih radova.

Reklame uz javne ceste

Clanak 42.

- (1) Na autocesti i zaštitnom pojasu autoceste nije dopušteno postavljanje reklama.
- (2) Na ostalim javnim cestama i zaštitnom pojasu uz javnu cestu nije dopušteno postavljanje reklame na mjestima na kojima bi zbog svog sadržaja, položaja te odnosa prema javnoj cesti reklama ugrožavala sigurnost prometa.
- (3) Mjesta na javnoj cesti iz stavka 2. ovoga clanka na kojima nije dopušteno postavljanje reklame propisat će ministar.

Zatvaranje javne ceste

Clanak 43.

- (1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba odnosno korisnik koncesije koji upravljaju javnom cestom ovlašteni su u opravdanim slučajevima zatvoriti javnu cestu za promet.

(2) Što se smatra opravdanim slučajem i postupak zatvaranja javne ceste propisuje ministar.

Prometni znakovi, signalizacija i oprema, turistička i ostala signalizacija

Clanak 44.

- (1) Prometni znakovi, signalizacija i oprema, te turistička i ostala signalizacija, postavljaju se na javnoj cesti na temelju prometnog projekta.
- (2) Za javne ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovoga Zakona, a nemaju prometni projekt, mjerodavno je postojeće stanje prometne signalizacije i opreme.
- (3) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije uz prethodnu suglasnost ministra, odnosno županijska uprava za ceste uz prethodnu suglasnost ureda državne uprave u županiji nadležnog za poslove prometa, te upravno tijelo Grada Zagreba uz prethodnu suglasnost izvršnog tijela Grada Zagreba, ovlašteni su izmijeniti prometni projekt iz stavka 1. odnosno postojeće stanje iz stavka 2. ovoga clanka.

Znakovi o radovima

Clanak 45.

- (1) Za svaki zahvat na javnoj cesti, prigodom izvođenja radova održavanja ili drugih radova pod prometom, moraju se postaviti odgovarajući, privremeni prometni znakovi, odnosno provesti tehnička regulacija prometa na način da se jamci sigurnost prometa i izvoditelja radova uz najmanje ometanje prometnih tokova, sukladno prometnom projektu
- (2) Tehničkom regulacijom iz stavka 1. ovoga clanka mora se osigurati pravovremena uočljivost zapreka i drugih barijera na javnoj cesti, danju za vrijeme nedovoljne vidljivosti i noću, postavljanjem odgovarajućih treptavih narancastih svjetala ili drugih adekvatnih tehničkih pomagala.
- (3) Radovi na javnim cestama, osobito na kolnicima, moraju se u pravilu planirati i izvoditi u danima kada je prometni tok slabijeg intenziteta, a u dane vikenda, blagdane i dane turističkih smjena (u turističkoj sezoni) radovi se ne smiju izvoditi na turističkim pravcima.
- (4) Odmah po završetku radova na javnoj cesti, sva privremena prometna signalizacija i oprema mora biti uklonjena i istovremeno postavljena trajna prometna i ostala signalizacija i oprema, sukladno prometnom projektu.

Korištenje cestovnog zemljišta

Clanak 46.

Ovlašćuje se ministar da propiše uvjete i način korištenja cestovnog zemljišta, uvjete i postupak povjeravanja te prava i obveze u svezi s obavljanjem pratećih djelatnosti

(ugostiteljstvo, trgovina, benzinske postaje, servisi, i dr.) na cestovnom zemljištu.

Žalba

Članak 47.

Protiv akta iz članka 29., 33., 34. i 35. ovoga Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostave stranki.

IV. KONCESIJE

Koncesija

Članak 48.

Koncesijom se stjece pravo gradenja i upravljanja autocestom i pojedinim cestovnim objektima na državnoj cesti (most, tunel, i dr.) koje uključuje pravo gospodarskog korištenja autoceste ili objekta na državnoj cesti, te pravo rekonstrukcije i održavanja autoceste i cestovnog objekta na državnoj cesti tijekom koncesijskog razdoblja i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje pratećih uslužnih objekata i obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrba gorivom, servisnih usluga i sl.

Javni natjecaj za dodjelu koncesije

Članak 49.

- (1) Odluka o koncesiji donosi se na temelju provedenoga javnog natjecaja.
- (2) Natjecaj iz stavka 1. ovoga članka priprema i provodi Ministarstvo.
- (3) Davatelj koncesije natjecajem utvrđuje uvjete, pogodnosti i jamstva za dodjelu i ostvarenje koncesije.
- (4) Postupak provođenja natjecaja propisuje ministar.
- (5) Stručne poslove u svezi s pripremom natjecaja i odluke o koncesiji za autoceste, državne ceste i pojedine objekte na državnim cestama obavljaju Hrvatske autoceste d.o.o.

Odluka o koncesiji

Članak 50.

Hrvatski sabor donosi odluku o koncesiji za autocestu odnosno pojedini objekt na državnoj cesti, ako se koncesija daje na vrijeme od 33 godine i dulje, a Vlada ako se koncesija

dodjeljuje na vrijeme do 33 godine.

Sadržaj odluke o koncesiji

Clanak 51.

Odlukom o koncesiji određuje se osobito:

- predmet, odnosno sadržaj koncesije,
- podnositelj ponude i njegova sposobnost ostvarivanja koncesije,
- vrijeme trajanja koncesije,
- mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
- mjerila i visina naknade za koncesiju,
- pogodnosti ponude glede sredstava, opreme i zaposlenika,
- mjere ocuvanja i zaštite okoliša,
- osnove financija,
- nacin i razlozi prestanka koncesije.

Ugovor o koncesiji

Clanak 52.

- (1) Na temelju odluke iz clanka 51. ovoga Zakona, ugovor o koncesiji s podnositeljem ponude sklapa ministar.
- (2) Ugovorom o koncesiji obvezno se utvrđuju: bliže namjene za koje se daje koncesija, posebni uvjeti kojima tijekom korištenja koncesije mora udovoljavati korisnik koncesije, visina naknade za koncesiju, uvjeti i nacin placanja naknade, jamstva korisnika koncesije, druga prava, obveze i odgovornost korisnika i davatelja koncesije, nacin razrješenja odnosa u slucaju prestanka koncesije prije isteka roka na koji se koncesija daje, postupak i uvjeti preuzimanja autoceste odnosno pojedinog objekta na državnim cestama nakon isteka koncesije.
- (3) Izvršavanje ugovora o koncesiji za autoceste, državne ceste i pojedine objekte na državnim cestama nadzire Ministarstvo, koje je dužno jednom godišnje izvijestiti donositelja odluke o koncesiji o izvršavanju toga ugovora.
- (4) Ministarstvo je dužno jednom godišnje izvijestiti Ministarstvo financija o iznosima uplacenih naknada od koncesija u državni proračun.

Upisnik koncesija

Clanak 53.

- (1) Odluke o koncesiji iz clanka 50. i ugovori o koncesiji iz clanka 52. ovoga Zakona upisuju se u posebni upisnik koji vodi Ministarstvo.
- (2) Nacin vodenja upisnika i obrazac upisnika propisuje ministar.

V. UPRAVLJANJE JAVNIM CESTAMA

1. Hrvatske autoceste d.o.o.

Predmet poslovanja

Clanak 54.

- (1) Autocestama upravlja, gradi ih, rekonstruira i održava trgovačko društvo Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu.
- (2) Skraceni naziv tvrtke glasi: Hrvatske autoceste d.o.o.
- (3) Predmet poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. je organiziranje i obavljanje djelatnosti:
  - projektiranja, te ishodenja lokacijske dozvole, građevne dozvole i uporabne dozvole za autoceste,
  - građenja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama iz članka 14. ovoga Zakona, osim programiranja i planiranja razvitka autocesta,
  - održavanja autocesta i objekata iz članka 18. ovoga Zakona,
  - ostalih poslova upravljanja autocestama i objektima s naplatom cestarine iz članka 22. ovoga Zakona,
  - financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja autocesta,
  - ostalih djelatnosti sadržanih u izjavi o osnivanju društva.

2. Hrvatske ceste d.o.o.

Predmet poslovanja

Clanak 55.

- (1) Državnim cestama upravlja, gradi ih, rekonstruira i održava trgovačko društvo Hrvatske ceste, društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu.
- (2) Skraceni naziv tvrtke glasi: Hrvatske ceste d.o.o.
- (3) Predmet poslovanja Hrvatskih cesta d.o.o. je organiziranje i obavljanje djelatnosti:
  - operativnih poslova tehničko-tehnološkog jedinstva sustava javnih cesta prema Strategiji, kroz temeljna prostorna, prometna, tehnička i ekonomska istraživanja i analize,
  - programiranja i planiranja razvitka javnih cesta, ukupnog projektiranja za državne ceste, projektiranja s istražnim radovima te izrade stručne podloge za lokacijsku dozvolu za autoceste,
  - građenja državnih cesta iz članka 14. ovoga Zakona,
  - održavanja državnih cesta iz članka 18. ovoga Zakona,
  - ostalih poslova upravljanja državnim cestama iz članka 22. ovoga Zakona,
  - financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja državnih cesta,
  - zaštite okoliša od utjecaja prometa na javnim cestama,
  - pracenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na javnim cestama,
  - kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na

- javnim cestama,
- vodenja jedinstvene banke podataka o javnim cestama,
  - ostalih djelatnosti sadržanih u izjavi o osnivanju društva.

3. Zajednicke odredbe za Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o.

Ostvarivanje prava osnivača

Clanak 56.

Republika Hrvatska svoja prava u skupštini Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. ostvaruje preko Vlade.

Korištenje dobiti

Clanak 57.

Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., kada je Republika Hrvatska jedini član ovih Društava, koristit će dobit koju ostvare, za gradnju i održavanje autocesta odnosno državnih cesta kojima upravljaju.

4. Županijska uprava za ceste

Osnivanje i poslovanje

Clanak 58.

- (1) Za obavljanje djelatnosti kojima se osigurava upravljanje županijskim i lokalnim cestama županija osniva pravnu osobu (u daljnjem tekstu: županijska uprava za ceste).
- (2) Na županijsku upravu za ceste primjenjuju se propisi o ustanovama ako ovim Zakonom nije drukcije određeno.
- (3) Županijska uprava za ceste obavlja djelatnosti gradnje i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje su ovim Zakonom propisane za javne ceste.
- (4) Imovinu županijskih uprava za ceste čini imovina i imovinska prava koja im pripadaju na temelju akta o podjeli imovine javnog poduzeca.

Organizacijski ustroj

Clanak 59.

Odlukom o osnivanju županijske uprave za ceste mora se ustrojiti organizacijska jedinica za obavljanje poslova vezanih za održavanje i zaštitu te jedinica za obavljanje poslova vezanih za gradenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta.

Upravljanje

Clanak 60.

Županijskom upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojeg imenuje i razrješava županijska skupština na prijedlog župana.

5. Upravno tijelo Grada Zagreba

Clanak 61.

- (1) Upravno tijelo Grada Zagreba, na temelju odluke gradskog poglavarstva, za županijske i lokalne ceste na području Grada Zagreba obavlja poslove gradjenja i rekonstrukcije iz clanka 14., održavanja iz clanka 18. te ostale poslove upravljanja iz clanka 22. ovoga Zakona.
- (2) Aktom o ustrojavanju Upravnog tijela Grada Zagreba mora se osigurati takav ustroj koji će omogućiti obavljanje poslova vezanih za gradenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Grada Zagreba koji su ovim Zakonom propisani za javne ceste.

VI. FINANCIRANJE JAVNIH CESTA

Izvori sredstava

Clanak 62.

Izvori sredstava za financiranje javnih cesta jesu:

- 1) godišnja naknada za uporabu javnih cesta što se placa pri registraciji motornih i prikljucnih vozila,
- 2) cestarina za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i sl.),
- 3) naknada za uporabu javnih cesta motornim i prikljucnim vozilima registriranim izvan Republike Hrvatske,
- 4) naknada za izvanredni prijevoz,

- 5) naknada za prekomjernu uporabu javne ceste,
- 6) naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
- 7) naknada za obavljanje pratećih djelatnosti,
- 8) naknada za koncesije,
- 9) sredstva državnog proračuna, proračuna županija, odnosno proračuna Grada Zagreba,
- 10) naknada za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta,
- 11) ostali izvori.

Visina naknade

Članak 63.

- (1) Visinu naknade iz članka 62. točke 1. ovoga Zakona utvrđuje ministar.
- (2) Visinu cestarine i sustav naplate cestarine iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona utvrđuju Hrvatske autoceste d.o.o. uz suglasnost Vlade, a za javne ceste u koncesiji korisnik koncesije.
- (3) Visina naknade iz članka 62. točke 3. ovoga Zakona utvrđuje se sukladno posebnim propisima.
- (4) Mjerila za izračun naknada iz članka 62. točke 4., 5., 6. i 7. ovoga Zakona propisuje ministar.
- (5) Visinu naknade iz članka 62. točke 8. ovoga Zakona utvrđuje davatelj koncesije.

Naknada za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta

Članak 64.

- (1) Naknadu za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta iz članka 62. točke 10. ovoga Zakona placaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe za:
  - motorne benzine, olovne i bezolovne, neovisno o oktanskoj vrijednosti i komercijalnom nazivu,
  - dizelska goriva, neovisno o cetanskoj vrijednosti i komercijalnom nazivu.
- (2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka ne plaća se na euro dizel gorivo obojeno plavom bojom, ulje za loženje extra lako i lako specijalno (EL i LS), sve vrste ulja za loženje lakog, srednjeg i teškog, mlazno gorivo i zrakoplovni benzin, ukapljeni naftni plin i sve vrste petroleja.
- (3) Ako se naftni derivati uvoze u svoje ime, a za tuđi račun tada naknadu plaća korisnik uvoza.
- (4) Naknada iz stavka 1. ovoga članka plaća se po litri isporučenih i uvezenih naftnih derivata i to:
  - u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,

- u iznosu od 0,60 kuna na racun Hrvatskih cesta d.o.o.
- (5) U pogledu nastanka obveze obracunavanja naknade, rokova za uplatu, oslobadanja od placanja i prava na povrat naknade, nadzora obracunavanja i placanja naknade te vodenja evidencija odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o posebnom porezu na naftne derivate, a u pogledu naplate naknade, žalbenog postupka, prekršaja i zastare primjenjuju se odredbe Opceg poreznog zakona, dok se u pitanjima koja nisu uređena ovim zakonima primjenjuje Zakon o opcem upravnom postupku.

Mjerila za raspored sredstava na županijske uprave za ceste

Clanak 65.

- (1) Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i gradnje županijskih i lokalnih cesta osiguravaju se iz ukupnih prihoda županijskih cesta d.o.o. i naknade iz clanka 64. stavka 4. alineje 2., sukladno programu iz clanka 12. ovoga Zakona, na temelju sljedecih mjerila:
- mreže županijskih i lokalnih cesta,
  - visine vlastitih izravnih prihoda županijske uprave za ceste iz clanka 66. stavka 1. ovog Zakona,
  - ujednacavanja redovnog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta na određeni % od standarda održavanja prema propisu iz clanka 18. stavka 3. ovoga Zakona,
  - stupnja izgrađenosti mreže županijskih i lokalnih cesta,
  - stanja kolnika mreža županijskih i lokalnih cesta.
- (2) Sredstva iz stavka 1. ovoga clanka na županijske uprave za ceste raspoređuje ministar na prijedlog Hrvatskih cesta d.o.o.

Uplata na racune

Clanak 66.

- (1) Sredstva iz clanka 62. tocke 1. ovoga Zakona uplacuju se na racun županijske uprave za ceste odnosno proracuna Grada Zagreba i koriste za županijske i lokalne ceste na području županije, odnosno Grada Zagreba u kojoj su ostvarena. Nacin naplate, postupak uplate sredstava na racune županijskih uprava za ceste odnosno proracuna Grada Zagreba, vodenje evidencije i ovlast za provodenje kontrole nad postupkom naplate propisuje ministar financija.
- (2) Sredstva iz clanka 62. tocke 2. ovoga Zakona od cestarine na autocestama i posebnim objektima s naplatom na državnim cestama uplacuju se na racun Hrvatskih autocesta d.o.o.. Sredstva od cestarine na autocestama i objektima s naplatom u koncesiji na racun korisnika koncesije.
- (3) Sredstva iz clanka 62. tocke 3. ovoga Zakona uplacuju se na racun Hrvatskih cesta d.o.o.

- (4) Sredstva iz clanka 62. tocke 4. ovoga Zakona uplacuju se na racun Hrvatskih cesta d.o.o.. Kada su dozvolu za izvanredni prijevoz izdale Hrvatske autoceste d.o.o., županijska uprava za ceste odnosno korisnik koncesije, sredstva se uplacuju na racun izdavatelja dozvole. Kada je dozvolu za izvanredni prijevoz izdalo Upravno tijelo Grada Zagreba, sredstva se uplacuju u proračun Grada Zagreba.
- (5) Sredstva iz clanka 62. tocke 5. ovoga Zakona uplacuju se na racun Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba koje je izdalo rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste.
- (6) Sredstva iz clanka 62. tocke 6. i 7. ovoga Zakona uplacuju se na racun Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., županijske uprave za ceste odnosno u proračun Grada Zagreba, ovisno o ugovoru o korištenju cestovnog zemljišta, odnosno ugovoru o obavljanju pratećih djelatnosti.
- (7) Sredstva iz clanka 62. tocke 8. ovoga Zakona uplacuju se u državni proračun.

Javni kapital

Clanak 67.

- (1) Naknada za financiranje gradjenja i održavanja javnih cesta iz clanka 62. tocka 10. ovoga Zakona koju placaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe u skladu s odredbom clanka 62. ovoga Zakona, uplacuje se na racune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. i predstavlja javni kapital kojim Republika Hrvatska financira gradjenje i održavanje javnih cesta, povrat kredita kojima se financira gradjenje državnih cesta, te dokapitalizaciju Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o., u skladu s programom iz clanka 12. ovog Zakona.
- (2) Razlika između vlastitih prihoda i rashoda ostvarenih u poslovnoj godini nadoknazuje se na teret javnog kapitala iz stavka 1. ovoga clanka u skladu s odobrenim planom poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o.

Sredstva koja povećavaju odnosno za koja se umanjuje javni kapital

Clanak 68.

- (1) Javni kapital cine i prihodi po osnovi tecajnih razlika, kamate i drugi prihodi ostvareni po osnovi gospodarenja novcem koji cinu javni kapital, a javni kapital se umanjuje za kamate i druge naknade povezane s financiranjem gradjenja i održavanja javnih cesta te za negativne tecajne razlike.
- (2) Dobit koju ostvare Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. dok je Republika Hrvatska jedini član društva uvecava javni kapital.

Namjensko korištenje sredstava

Clanak 69.

- (1) Sredstva iz clanka 67. stavka 1. ovoga Zakona koriste se za namjene propisane odredbama toga clanka godišnjim planovima gradjenja i održavanja javnih cesta koje uz suglasnost Vlade donose Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o.
- (2) Sredstva koja prema odredbi clanka 65. stavka 2. ovoga Zakona Hrvatske ceste d.o.o. doznace županijskoj uprave za ceste koriste se za namjene propisane odredbama clanka 67. stavka 1. ovog Zakona godišnjim planovima gradjenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje uz suglasnost Ministarstva donosi županijska uprava za ceste.

Amortizacija

Clanak 70.

Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i županijska uprava za ceste u rashode poslovanja uključuju amortizaciju javnih cesta obracunatu primjenom amortizacijskih stopa koje utvrđuje Vlada.

VII. NADZOR I INSPEKCIJA JAVNIH CESTA

Upravni nadzor

Clanak 71.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovo izvršavanje obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Clanak 72.

Poslove inspekcije javnih cesta obavlja Ministarstvo (u daljnjem tekstu: inspekcija za ceste), sukladno ovom Zakonu i posebnom zakonu, a nadzor provodi inspektor za ceste (u daljnjem tekstu: inspektor).

Prava i dužnosti inspektora

Članak 73.

- (1) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora javnih cesta inspektor, osim prava i dužnosti koje ima po posebnom zakonu, ima i slijedeca prava i dužnosti:
1. nadzirati radove prilikom redovnog i izvanrednog održavanja javnih cesta, pregledavati dokumentaciju za te radove i odrediti mjere za otklanjanje nepravilnosti, koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja javne ceste ili ugroziti sigurnost prometa na njoj,
  2. nadzirati ispunjavanje uvjeta za obavljanje redovitih radova održavanja na javnoj cesti danoj u koncesiju,
  3. nadzirati provođenje mjera za osiguranje javnih cesta i prometa na njima,
  4. obustaviti sve radove na javnoj cesti, koji se ne obavljaju u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa za njegovo izvršavanje,
  5. u nužnim slučajevima, kada bi bila ugrožena sigurnost prometa na javnoj cesti ili bi mogla nastati šteta na njoj, odrediti privremene mjere kako bi se otklonila opasnost ili spriječila šteta,
  6. odrediti da se u polju preglednosti otklone nedostaci i nepravilnosti prouzroocene kršenjem propisanih mjera za osiguranje preglednosti javne ceste,
  7. nadzirati provođenje propisanih uvjeta za vršenje zahvata u zaštitni pojas javne ceste.
- (2) Žalba protiv rješenja inspektora iz stavka 1. točke 4., 5., 6. i 7. ovoga članka ne odgoda izvršenje rješenja.
- (3) U predmetima iz točke 5. stavka 1. ovoga članka, kada je zbog neposredne ugroženosti javne ceste ili sigurnosti prometa na njoj ugrožena i sigurnost sudionika u prometu, inspektor može, po skraćenom postupku, bez saslušanja stranaka, donijeti rješenje. U nužnim slučajevima inspektor može donijeti usmeno rješenje, te odrediti njegovo izvršenje odmah po izricanju.
- (4) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo:
- pregledati prostore, objekte, uređaje, materijale te poslovanje i dokumentaciju trgovačkih društava koja upravljaju javnim cestama,
  - saslušati stranke i svjedoke u upravnom postupku,
  - pregledati isprave kojima se može utvrditi identitet osoba koje sudjeluju u prometu,
  - uzeti uzorke materijala, te obavljati druge postupke koji su u skladu s namjenom inspekcijskog nadzora,
  - dobiti osobne podatke o pravnim i fizickim osobama, podatke o vlasništvu vozila, podatke o vlasništvu zemljišta i objekata u zaštitnom pojasu cesta kao i druge podatke potrebne za vodenje postupka u svezi s kršenjem ovoga zakona i propisa za njegovo izvršavanje.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Clanak 74.

- (1) Novcanom kaznom od 20.000 do 50.000 kuna kaznit ce se za prekršaj trgovačko društvo odnosno ustanova koja upravlja javnom cestom:
  1. ako ne održava javnu cestu sukladno odredbi clanka 18. stavka 3.,
  2. ako ne osigura uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste (clanak 23. stavak 1. alineja 2.),
  3. ako ne obavijesti javnost o stanju i prohodnosti javnih cesta i meteorološkim uvjetima (clanak 23. stavak 1. alineja 3.),
  4. ako ne poduzme mjere za otklanjanje opasnosti na javnoj cesti i mjere za siguran promet (clanak 39. stavak 2.),
  5. ako u opravdanom slucaju javnu cestu ne zatvori za promet (clanak 43. stavak 1.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga clanka kaznit ce se i odgovorna osoba u trgovačkom društvu, ustanovi odnosno Upravnom tijelu Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom novcanom kaznom od 1.000 do 5.000 kuna.

Clanak 75.

- (1) Novcanom kaznom od 5.000 do 10.000 kuna kaznit ce se za prekršaj pravna ili fizicka osoba:
  1. ako izvede prikljucak i prilaz na javnu cestu bez suglasnosti ili se ne pridržava uvjeta iz suglasnosti (clanak 33. stavak 4.),
  2. ako postupa protivno odredbi clanka 38. stavak 1. i 2.,
  3. ako ne postupi u skladu s odredbom clanka 40.,
  4. ako bez suglasnosti trgovačkog društva, ustanove odnosno Upravnog tijela Grada Zagreba koje upravlja javnom cestom poduzima radnje protivnom odredbi clanka 39. stavak 1. i clanka 41.,
  5. ako prigodom radova na javnoj cesti ne postavi odgovarajuće znakove, oznake ili opremu (clanak 45.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga clanka kaznit ce se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novcanom kaznom od 1.000 do 5.000 kuna.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Dovršenje zapocetih postupaka

Clanak 76.

- (1) Postupci zapoceti prema odredbama Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02), dovršit ce se prema odredbama ovoga

Zakona.

- (2) Osobe koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ostvarile prava iz članka 62. Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02), zadržavaju ta prava do 31. prosinca 2006. godine.
- (3) Županijske skupštine koje nisu donijele odluku o privatizaciji društva kapitala sukladno članku 74. Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) dužne su donijeti odluku o privatizaciji u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Baza podataka o javnim cestama

Članak 77.

Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i korisnici koncesije dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenijeti Hrvatskim cestama d.o.o. radi objedinjavanja svih podataka o javnim cestama u jedinstvenu banku podataka radi operativnog osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta i izradbe karata s ucrtanim javnim cestama u odgovarajućem mjerilu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Provedbeni propisi

Članak 78.

- (1) Ministar će propise za donošenje kojih je ovlašten prema odredbama ovoga Zakona donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se provedbeni propisi doneseni temeljem Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96., 77/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.).

Prestanak važenja

Članak 79.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02).

Stupanje na snagu

Članak 80.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Obrazloženje

1. Članak 1.

Odredbom članka 1. utvrđuju se pitanja koja se uređuju ovim Zakonom.

2. Članak 2.

U odredbi ovoga članka propisuje se da su javne ceste opće dobro i da se na njima ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi. Propisano određivanje javnih cesta odgovara označavanju općeg dobra prema odredbi članka 3. stavak 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/2000 i 73/2000).

3. Članak 3.

U odredbi stavka 1. određuju se sastavni dijelovi javne ceste, pri čemu nema promjene u odnosu na određivanje javne ceste prema odredbi članka 3. do sada važećeg Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", br. 100/96, 76/98, 27/2001, 114/2001 i 65/2003).

U odredbi stavka 2. određuje se da se javne ceste upisuju u zemljišne knjige kao opće dobro u skladu s propisima koji uređuju zemljišno knjižne upise.

4. Članci 4. i 5.

Zakon o javnim cestama u odredbi članka 4. javne ceste razvrstava u četiri skupine: autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Člankom 5. uređuje se da se razvrstavanje javnih cesta u pojedinu od navedenih skupina obavlja na temelju mjerila koja donosi Vlada Republike Hrvatske, a da akte o razvrstavanju donosi ministar nadležan za promet.

5. Članak 6.

Propisuje se ovlasti Vladi Republike Hrvatske da donese odluku o uvođenju naplate naknade (cestarine) za uporabu autocesta ili pojedinacnih cestovnih objekata na državnim cestama. U odnosu na odredbe važećeg Zakona isključuje se mogućnost uvođenja naplate cestarine na pojedinacnom cestovnom objektu na županijskoj cesti, odnosno uvodi se načelo da se naplata cestarine može uvesti samo na javnoj cesti koja korisniku pruža takvu razinu uslужnosti da ispunjava uvjete za razvrstavanje u skupinu autocesta ili državnih cesta.

6. Članak 7.

Propisuje se obaveza gradnja, rekonstruiranja i održavanja javne ceste na način da je se sigurno može koristiti.

U neposrednoj vezi s provođenjem ove odredbe su i odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje

preglednost na javnoj cesti (clanak 38.), obavljanje radova na javnoj cesti i uz javnu cestu, na cestovnom zemljištu i u zaštitnom pojasu (clanci 39., 40. i 41., zatvaranje javne ceste (clanak 43.), prometni i turistički znakovi i oznake (clanak 44.), te znakovi o radovima na javnoj cesti (clanak 45.).

U neposrednoj vezi s provođenjem odredbe clanka 7. su i odredbe Zakona o sigurnosti prometa na javnim cestama ("Narodne novine" broj 105/2004.).

7. Clanak 8.

Odredbom stavka 1. i 2. utvrđuju se opća načela polazeći od kojih se planiraju, projektiraju, grade, rekonstruiraju i održavaju javne ceste, te odvija tranzitni promet teretnih vozila. U stavcima 3., 4. i 5. daju se ovlasti ministru mora, turizma, prometa i razvitka da u suglasnosti s drugim nadležnim ministrima ili samo stalno donosi određene podzakonske propise.

8. Clanci 9., 10., 11., 12. i 13.

Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske ciljeve i plan razvitka cestovne mreže utvrđuje strategijom. Strategijom se uređuje i normativni okvir (zakonodavne aktivnosti) nužan za njeno provođenje, pa se i ovaj Zakon temelji na Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske objavljenoj u "Narodnim novinama", broj 139/99.

U skladu sa strategijom razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj, Vlada Republike Hrvatske donosi za razdoblje od četiri godine program gradnje i održavanja javnih cesta. Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona gradnje i održavanje javnih cesta provodi se na temelju Programa gradnje i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2001. do 2004. godine. Za osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva javnih cesta odgovorno je Ministarstvo nadležno za promet (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

9. Clanci 14., 15., 16. i 17.

Odredbom clanka 14. ovog Zakona propisuje se što obuhvacaju poslovi gradnje i rekonstruiranja javnih cesta. Što se, pak, smatra gradnjem i rekonstruiranjem javne ceste propisano je odredbama clanka 4. alineje 2. i 3. Zakona o gradnji ("Narodne novine", broj 175/2003). Tim se Zakonom određuju i neki pojmovi (izrazi) koje rabi i Zakon o javnim cestama, kao što su projektant, investitor, građevinska dozvola, zatim se propisuju tijela koja izdaju građevinske dozvole za gradnje javnih cesta, tijela koja obavljaju upravni i inspeksijski nadzor nad gradnjem građevina, dakle i javnih cesta i dr.

Zakonom o gradnji, odredbom clanka 59., propisano je da za građevine odnosno za određene vrste građevina uvjete za gradnje i održavanje, te potrebne projekte i sadržaj projekata propisuje ministar nadležan za graditeljstvo. Odredbu odgovarajuću ovoj sadržavao je i raniji Zakon o gradnji ("Narodne novine", br. 52/99, 75/99 i 117/2001), pa je temeljem te odredbe ministar tadašnjeg ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja donio Pravilnik o vrsti i sadržaju projekata za javne ceste ("Narodne novine", broj 53/2002), a odredbom clanka 15. ovoga Zakona o javnim cestama, propisuje se da ovaj pravilnik donosi ministar nadležan za graditeljstvo, uz suglasnost ministra nadležnog za promet.

Odredbom clanka 16. propisuje se ovlast Ministarstvu za izdavanje posebnih uvjeta za gradenje i rekonstrukciju autocesta i državnih cesta, te uredu državne uprave u županiji za županijske ceste. Kada se gradi javna cesta koja se križa sa željeznicom u istoj razini uvjeti gradnja propisani su Pravilnikom o kriterijima, postupku, načinu utvrđivanja i osiguravanja križanja željezničke pruge i ceste.

Odredbom clanka 17. ureduju se pitanja u vezi s gradnjem komunalnih i drugih objekata unutar cestovnog zemljišta.

10. Clanci 18., 19., 20. i 21.

Odredbom clanka 18. određuju se poslovi održavanja javnih cesta u smislu ovoga Zakona. Što je održavanje u građevinskom smislu, propisuje se odredbom clanka 4. alineja 5. Zakona o gradnji. De lege lata pitanja iz clanka 18. stavak 3. uređena su Pravilnikom o održavanju i zaštiti javnih cesta ("Narodne novine", broj 25/98) koji je donesen temeljem odgovarajuće odredbe dosad važećeg Zakona o javnim cestama.

Dio javne ceste koji prolazi kroz naselje održava se kao sastavni dio te javne ceste (osim sustava, objekata, površina i radova određenih odredbom clanka 19. stavak 1.), što znači da se i ovaj dio javne ceste održava na način propisan ovim Zakonom, što znači da radove održavanja obavlja pravna osoba iz clanka 24. stavka 4. ovoga Zakona. Odredbom clanka 20. uređuje se održavanje nadvožnjaka i podvožnjaka, odnosno željeznicko-cestovnih prijelaza.

11. Clanci 22. i 23.

Ovim odredbama propisuje se što se smatra ostalim poslovima upravljanja javnim cestama, obaveza trgovačkih društava, ustanova i Upravnog tijela Grada Zagreba koja upravljaju javnim cestama za brigu o javnim cestama i prometu.

12. Clanak 24.

Trgovačka društva koja upravljaju javnim cestama (Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o.), ustanove (županijske uprave za ceste) odnosno Upravno tijelo Grada Zagreba, s izuzetkom korisnika koncesije, radove gradnje, rekonstrukciju i održavanje javnih cesta ne izvode izravno, nego ih ustupaju temeljem ugovora drugim pravnim osobama i fizičkim osobama. Iznimno, Hrvatske autoceste d.o.o. mogu izravno izvoditi radove redovnog održavanja autocesta i objekata s naplatom ili mogu za izvođenje tih radova i pružanje usluga naplate cestarine osnovati posebna trgovačka društva.

Radove gradnje i rekonstrukcije javnih cesta ova trgovačka društva moraju ustupiti drugim pravnim ili fizičkim osobama u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi ("Narodne novine", br. 117/2001 i 197/2003), a za radove male vrijednosti u skladu s odredbama uredbe o postupku nabave roba male vrijednosti ("Narodne novine", broj 14/2002).

13. Clanak 25.

Odredbom ovog clanka subjektu koji prema ovom Zakonu upravlja javnom cestom i pravnoj

odnosno fizičkoj osobi kojoj je u skladu sa Zakonom ustupljeno izvođenje radova redovnog održavanja javne ceste propisuje se obveza i ovlast da prilikom štrajka svojih radnika osigura obavljanje nužnih radova redovnog održavanja javne ceste.

14. Clanci 26., 27. i 28.

Odredbom članka 26. propisano je da je gradnje, rekonstrukcija i održavanje javnih cesta u interesu Republike Hrvatske, što znaci da se u korist Republike Hrvatske ili županije, radi gradnja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta, mogu izvlaštiti nekretnine u vlasništvu drugih pravnih osoba ili fizičkih osoba primjenom odredbi članka 26. i 27. ovoga Zakona, te odredbi Zakona o izvlaštenju ("Narodne novine", br. 9/94, 35/94, 112/2000 i 114/2001) i to, ovisno o potrebama, kao potpuno izvlaštenje ili nepotpuno izvlaštenje (služnost i zakup) ili privremenom uzimanju u posjed (radi smještaja radnika, materijala, strojeva i dr.) u cilju izgradnje javne ceste.

Prema odredbi članka 15. Zakona o šumama ("Narodne novine", br. 52/90 – pročišćeni tekst, 5/91, 9/91, 61/91, 26/93, 76/93, 29/94, 8/2000 i 13/2002), ako se pojedina šuma ili šumsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, izdvaja iz šumsko-gospodarskog područja i prenose na drugu pravnu osobu radi njihovog korištenja u druge namjene, ako za to postoji opći interes, plaća se naknada za preneseno pravo utvrđena prema odredbama članka 58. i 59. toga Zakona. Prema odredbi članka 18. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine", broj 66/2001), ako se mijenja namjena poljoprivrednog zemljišta tako da se ono više ne iskorištava za poljoprivrednu proizvodnju, plaća se naknada zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta utvrđena prema odredbama članaka 20. i 21. toga Zakona. Zakon o javnim cestama u odredbi članka 28. propisuje da se u slučajevima kada se izvlašuju šume i šumska zemljišta, odnosno poljoprivredno zemljište radi gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ne placaju naknade za promjenu namjene i prijenos prava na ovim nekretninama.

15. Mjere za zaštitu javne ceste i prometa (clanci 29. do 47.)

Zakonom o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine", broj 105/2004) uređena su pitanja osiguranja sigurnosti na javnim cestama, kao što su primjerice: obilježavanje radova i zapreka na cesti, prometni znakovi (znakovi, oznake, oprema), obilježavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge, ograničenja prometa, a odredbama članaka 29. do 43. ovoga Zakona, propisane su druge mjere provođenja kojih je osobito važno za zaštitu javnih cesta ali i prometa na javnim cestama.

Odredbom članaka 29. i 30. uređuje se obavljanje izvanrednog prijevoza (propisivanjem što se smatra izvanrednim prijevozom, obavezom pribavljanja dozvole za izvanredni prijevoz, označavanje izdavaoca dozvole, obavezom obavješćivanja o izvanrednom prijevozu, utvrđivanjem i obavezom plaćanja troškova izvanrednog prijevoza.). Temeljem odgovarajućih ovlasti iz dosad odgovarajućeg Zakona, ova su pitanja de lege lata uređena Pravilnikom o izvanrednom prijevozu ("Narodne novine", broj 76/97) i Pravilnikom o nadzoru osovinskog pritiska ukupno dozvoljene mase i dimenzije vozila ("Narodne novine", broj 76/97), te Pravilnikom o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz ("Narodne novine", broj 31/98).

Odredbom članka 31. uređena su pitanja kontrole vozila koji vrše prijevoz javnim cestama, a odredbom članka 32. propisuje se dužnost korisnika ceste da plati naknadu za prekomjernu naknadu javne ceste i ovlašćuje ministar nadležan za promet da propiše mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste i određivanje naknade. De lege lata to je uređeno Pravilnikom o prekomjernoj uporabi javnih cesta ("Narodne novine", broj 40/2000).

Odredbama članka 33., 34. i 35. određuje se što se smatra priključkom i prilazom na javnu cestu i uređuju način i uvjeti gradnje priključka i prilaza i prilagodavanja (rekonstrukcije) priključka i prilaza. De lege lata ova pitanja uređena su Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu ("Narodne novine", broj 73/98.).

Odredbom članka 36. ovlašćuje se ministar nadležan za promet uz suglasnost ministra nadležnog za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljstvo da propiše uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta (što se smatra stajalištem autobusa propisuje Zakon o sigurnosti prometa na cestama). Ova pitanja uređena su Pravilnikom o autobusnim stajalištima ("Narodne novine", broj 48/97.), temeljem odgovarajuće ovlasti iz dosada važećeg Zakona o javnim cestama.

Odredbom članaka 38., 39., 40., 41., 42., propisuju se ograničenja vlasnika zemljišta uz cestovno zemljište sa svrhom sprecavanja ometanja ili ugrožavanja prometa na javnoj cesti, uvjeti pod kojima se mogu obavljati pojedini radovi na cestovnom zemljištu, te postavljanje reklama na javnoj cesti i u njenom zaštitnom pojasu. Odredbom članka 45. ovlašten je ministar nadležan za promet da donese propis o načinu označavanja i osiguranja radova na javnoj cesti.

Temeljem odredbe članka 43. ministar nadležan za promet propisati će slučajeve koji opravdavaju zatvaranje javne ceste. De lege lata to je uređeno Pravilnikom o postupku zatvaranja javnih cesta ("Narodne novine", broj 73/98.).

Odredbom članka 44. uređuje se postavljanje prometnih znakova, signalizacije te turističke i ostale signalizacije i oznaka o obilježavanju radova i zapreka na javnoj cesti, a odredbom članka 45. propisuje se postavljanje znakova o radovima na javnoj cesti. Vrste prometnih znakova (znakova opasnosti, izricitih naredbi, obavijesti; prometnih svjetala i svjetlosnih oznaka; oznaka na kolniku i drugih znakova i oznaka) propisani su Zakonom o sigurnosti prometa na cestama.

Pitanja koja je ovlašten urediti ministar nadležan za promet sada su uređena Pravilnikom o korištenju cestovnih zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti ("Narodne novine", br. 94/98., 126/2003. i 53/2004.), Pravilnikom o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje prateće djelatnosti ("Narodne novine", br. 135/99. i 126/2003.).

16. Koncesija (članci 48. do 53.)

Važecim Zakonom o javnim cestama propisano je da se pravo gradnje, održavanja i gospodarskog korištenja javne ceste može steci koncesijom, temeljem javnog natjecaja, osim u slučaju kada se koncesija dodjeljuje trgovačkom društvu u vlasništvu Republike Hrvatske.

Prikazani normativni pristup zadržao je i ovaj Zakon uz neke promjene. Odredbom članka

48. propisano da se koncesijom stjece pravo gradenja i upravljanja autocestom i pojedinim objektima na državnoj cesti, koje ukljucuje pravo gospodarskog korištenja, pravo rekonstrukcije i održavanja tijekom koncesijskog razdoblja i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje objekata i obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, snabdijevanja gorivom, servisnih usluga i sl. Koncesije dodjeljuju Hrvatski sabor za razdoblje od i preko 33 godine, odnosno Vlada Republike Hrvatske za razdoblje do 33 godine.

Koncesija se dodjeljuje nakon provedenog javnog natjecaja.

Zakon više ne predviđa iznimku da se trgovačkom društvu koje osnuje Vlada Republike Hrvatske i čiji je jedini dionikar, odnosno član Republika Hrvatska koncesija može dodijeliti bez javnog natjecaja. Zakon također ne omogućuje koncesiju za županijsku ili lokalnu cestu, što je vezano za članak 6. u kojem je uvođenje naplate cestarine predviđeno samo na autocesti ili na pojedinačnom objektu na državnoj cesti. Naime, na županijskim i lokalnim cestama promet se ne smije ograničiti samo za motorna vozila, već se na tim javnim cestama mora omogućiti mješoviti promet, uz ograničenja brzine, a korisnik tih javnih cesta nema alternativnu javnu cestu odgovarajućeg ranga koju bi mogao koristiti bez plaćanja cestarine.

17. Članci 54., 55., 56. i 57.

Autoceste gradi, upravlja njima, rekonstruira ih i održava trgovačko društvo Hrvatske autoceste d.o.o., a državne ceste gradi, upravlja njima, rekonstruira ih i održava trgovačko društvo Hrvatske ceste d.o.o. Dok je Republika Hrvatska jedini član ovih društava, dobit koja društva ostvare koriste za gradnje i održavanje autocesta, odnosno državnih cesta kojima upravljaju.

18. Članci 58., 59. i 60.

Odredbom članka 58. je propisano da županijske ceste grade, njima upravljaju, rekonstruiraju ih i održavaju županijske uprave za ceste, čiji su osnivači županije, sa sjedištem na području županije. Županijske uprave za ceste su ustanove, na koje se primjenjuju odredbe Zakona o ustanovama ("Narodne novine", broj 76/93.). U članku 59. propisuje se da se u županijskoj upravi za ceste mora ustrojiti organizacijska jedinica za obavljanje poslova vezanih za održavanje i zaštitu te jedinica za obavljanje poslova vezanih za gradnje i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Člankom 60. se određuje da županijskom upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojeg imenuje i razrješava županijska skupština na prijedlog župana.

19. Članak 61.

Odredbom članka 61. uređeno je upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Grada Zagreba.

20. Financiranje javnih cesta (članci 62. do 70.)

Odredbom članka 62. određuju se izvori sredstava za financiranje javnih cesta, a odredbom članka 63. propisuje način određivanja naknada i cestarina iz članka 62. Odredbom članka 64.

propisuje se obaveza proizvođača i uvoznika naftnih derivata, te nadležnog tijela državne uprave za robne zalihe da placaju naknadu po litri isporučenih i uvezenih naftnih derivata u korist racuna Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o.

Odredbom članka 67. propisuje se da naknada za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta iz članka 64. koju placaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata te nadležno tijelo državne uprave za robne zalihe po litri isporučenih i uvezenih naftnih derivata i to: - u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.; - a u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. nije prihod tih trgovačkih društava već predstavlja javni kapital za koji se propisuje namjena.

Osim za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta propisuje se da se javni kapital koristi i za dokapitalizaciju trgovačkih društava Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. Temeljem ove odredbe financirat će se izgradnja i nabava nove imovine i opreme, koja nije dio javnih cesta, nego je imovina ovih trgovačkih društava, u slučajevima kada neće biti dovoljna amortizacija imovine ovih trgovačkih društava.

Razlika između vlastitih prihoda i rashoda poslovanja trgovačkih društava Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. radoknazuje se na teret javnog kapitala u skladu s odobrenim planom poslovanja trgovačkog društva.

Sredstva za održavanje i gradnje županijskih i lokalnih cesta osiguravaju se iz prihoda županijskih uprava za ceste i Hrvatskih cesta d.o.o. sukladno programu iz članka 12. Zakona o javnim cestama kojeg donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, pa se propisuje da sredstva koja Hrvatske ceste d.o.o. doznacuju županijskim upravama za ceste temeljem mjera za raspored utvrđenih u članku 65. nisu prihod tih uprava već predstavljaju javni kapital te propisuju namjene za koje se ta sredstva mogu koristiti. Javni kapital koji služi za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta čine i primici po osnovi gospodarenja novcem kojeg čini javni kapital te propisuju financijski rashodi koji terete javni kapital.

Namjena sredstava od naknade za financiranje gradnje i održavanja javnih cesta iz članka 62. točka 10. utvrđuje se godišnjim planovima gradnje i održavanja javnih cesta koje donose Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Suglasnost Vlade Republike Hrvatske osigurava da se namjene i visina sredstava određuju u skladu s programom gradnje i održavanja javnih cesta kojeg prema odredbi članka 12. Zakona donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka. Namjena sredstava koja Hrvatske ceste d.o.o. doznacuju županijskim upravama za ceste raspoređuju se godišnjim planovima gradnje i održavanja županijskih i lokalnih cesta na koje suglasnost daje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka.

Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i županijske uprave za ceste u rashode poslovanja uključuju amortizaciju javnih cesta kojima upravljaju, obračunatu prema amortizacijskim stopama koje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

21. Nadzor i inspekcija javnih cesta (članci 71., 72. i 73.)

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovo izvršenje obavlja ministarstvo nadležno za promet.

Ministarstvo nadležno za promet obavlja poslove inspekcije javnih cesta sukladno odredbama Zakona o inspekciji cestovnog prometa i cesta ("Narodne novine", broj 77/99.) i ovim Zakonom. Nadzor provode cestovni inspektori, a ovim se Zakonom propisuju i druga prava i obveze u provođenju Zakona o javnim cestama u odnosu na Zakona o inspekciji cestovnog prometa i cesta.

22. Kaznene odredbe (clanci 74. i 75.)

Propisuju se prekršaji i kazne koje se mogu izreci za subjekte koji upravlja javnom cestom i odgovorne osobe, te prekršaji pravnih i fizickih osoba.

23. Prijelazne i završne odredbe (clanci 76. do 80.)

Odredbom clanka 76. u stavku 1. propisuje se da ce se postupci zapoceti prema odredbama dosad važeceg Zakona o javnim cestama, dovršiti prema odredbama ovoga Zakona. U stavku 2. utvrđuje se prijelazno razdoblje od 2 godine u kojem ce korisnici javnih cesta koji su prije stupanja na snagu ovoga Zakona ostvarili prava iz clanka 62. ranije važeceg Zakona o javnim cestama (oslobodenje od placanje cestarine i godišnje naknade pri registraciji vozila za osobna vozila u vlasništvu invalidnih osoba određenog invaliditeta) zadržati to pravo, koje prema ovom Zakonu više ne ostvaruju. U stavku 3. ovog clanka županijskim skupštinama podjeljuje se novi rok za privatizaciju društava kapitala sukladno odredbi clanka 74. ranije važeceg Zakona o javnim cestama.

Odredbom clanka 77. uređuje se osnivanje baze podataka o javnim cestama.

Odredbom clanka 78. propisuju se rokovi u kojima ce ministar nadležan za promet i ministar nadležan za graditeljstvo donijeti provedbene propise za provođenje ovog Zakona za odnošenje kojeg su ovlašteni. Do donošenja podzakonskih propisa temeljenih na odredbama ovoga Zakona primjenjivat ce se podzakonski propisi doneseni temeljem ranije važeceg Zakona. U obrazloženju pojedinih odredbi ovoga Zakona pokazano je koji su to podzakonski propisi.